

FFT – Funktionell Familjeterapi – lägesrapport för perioden 2011-01-01 – 2011-06-10

Bakgrund

Barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänsten i länets kommuner har beviljats medel för att utveckla samsyn vid bedömning och behandling av psykisk ohälsa hos vissa barn och unga.

Funktionell familjeterapi (FFT) är en metod som utvecklades i USA på 1960-talet. Metoden har anpassats till svenska förhållanden i Lund av professor Kjell Hansson och medarbetare. I dag är metoden en etablerad, evidensbaserad familjebehandling som bedrivs på ett stort antal orter i landet. Det unika med FFT-projektet i Sörmland, är att utvecklingsarbetet sker i samarbete mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänsten, i åtta av länets nio kommuner.

Målgruppen för FFT är familjer med ungdomar i åldersgruppen 11-18 år, där den unge är i riskzonen för, eller redan har ett utåtagerande beteende. Vanligtvis yttrar sig detta som begynnande våld, kriminalitet och/eller drogmisbruk. Ibland kan ångest och depression finnas med i bilden.

Målet med FFT är att ge stöd till förändring i den unges beteende, genom att arbeta med kommunikation och relationer inom familjen. Behandlaren träffar familjen vanligtvis en gång i veckan vid 10-15 tillfällen.

Organisation

En styrgrupp etablerades under 2010. Styrgruppen består av representanter från kommunernas socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, projektstödare och förbundschefen för RAR (delegerad). Styrgruppen har under våren 2011 träffats vid tre tillfällen.

Tre team bildades med de personer som genomgått FFT-utbildning under hösten 2010. Respektive team har en kontrakterad "FFT-handledare".

Teamens uppgift är att under projektet stötta varandra i arbetet med att använda behandlingsmetoden. Teamen träffas kontinuerligt mellan handledningstillfällena för delge varandra erfarenheter av att arbeta med FFT-familjers problem, tillsammans gå igenom filmade behandlingsmöte och att diskutera praktiska och organisatoriska frågeställningar.

I teamen ingår företrädare från:

- * *Team Nord* – Eskilstuna och Strängnäs kommun, samt barn- och ungdomspsykiatriska kliniken
- * *Team Syd* – Nyköping, Oxelösund och Trosa kommun, samt barn- och ungdomspsykiatriska kliniken
- * *Team Väst* – Katrineholm, Flen och Vingåkers kommun, samt barn och ungdomspsykiatriska kliniken.

Projektstödjarens uppgift är att stödja och samordna teamens arbete under projekttiden, ingå i styrgruppen och att ansvara för sammanställning av rapporter mm.

Styrgruppens uppgift är att följa teamens utvecklingsarbete under projektet. Styrgruppens representanter har ansvar för att informera olika tjänstemanna- och politiska grupperingar inom respektive kommun och landsting.

I det fortsatta projektarbetet finns två områden som är viktiga att följa och utveckla. Det första är att på chefsnivå poängtera vikten av att team medlemmarna får tillräckligt mycket tid att arbeta med FFT. Inte bara tid för familjerelaterade behandlingsfrågor utan också tid för information om FFT. I projektansökan till RAR anges följande, under rubriken "arbetsätt" - "*Remittering sker genom egenanmälan från familjer eller genom remiss från skola, BUP eller socialtjänst. Teamet bedömer gemensamt vem som är mest lämplig, har tid eller kompetens för att ta ärendet*". Under våren har teamen inte diskuterat vilka informationsinsatser som måste göras för målgrupperna "egenanmälan" och "skolor".

Det andra området är att vara uppmärksam på ansvarsfördelning och roller inom styrgruppen och mellan styrgruppen och projektstödjaren. Lämpligt forum för denna dialog är vid styrgruppsmöten.

Personal

FFT-behandlare – För att kunna utföra FFT-behandling krävs kunskap och erfarenhet av familjeterapeutiskt arbete och en sex dagars specifik utbildning i metoden. Hösten 2010 gick 20 personer denna utbildning. För att bli godkänd certifierad FFT-terapeut krävs handledning i grupp under cirka 2 år.

Under våren har två team medlemmar gått FFT-utbildning i Lund.

Individ

Målgruppen för FFT är familjer med ungdomar 11-18 år, med beteendeproblem av utåtagerande slag, med risk för att begå eller har begått brott, använda droger eller utövar våld.

"Bedömningssfunktionen" inom respektive kommuns socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatriska klinik ska kontakta FFT-behandlare för att diskutera om FFT är en lämplig behandlingsmetod för nyanmälda ärenden/remisser. Ett nära samarbete och dialog mellan FFT-behandlare och "bedömningssfunktionen" är en viktig förutsättning.

Under februari/mars startade handledningen i de tre teamen med extern handledare. Successivt har under våren har ett antal team medlemmar startat FFT-behandlingar.

Att införa nya behandlingsmetoder tar tid! FFT-metoden innebär att arbeta mycket strukturerat enligt en utarbetad FFT-manual och att behandlingsmötena med familjerna filmas. Syftet med filmupptagningar är att se hur behandlaren agerar i olika situationer, för att i efterhand genom handledning ge feedback i lärande syfte. Vårens arbete har präglats av information till berörda inom

respektive organisation, lösa olika praktiska problem, få familjer som är lämpliga för metoden, samt att dessa tackar ja till att genomgå FFT-behandling.

Vissa team medlemmar har under våren haft svårt att frigöra tillräckligt mycket tid från ordinarie arbetsuppgifter för att arbeta med FFT. Förhoppningsvis kommer den situationen att förbättras under hösten.

Under våren, (februari – tom. 10 juni) har de tre teamen tillsammans haft 15 familjer, var av två har avslutat behandlingen och ett par nya familjer är på väg att påbörja.

Sörmland den 15 juni 2011

Ulla-Britt Höjer

Projektstödjare

Rapporten godkänd av styrgruppen för FFT den 6 september 2011.